Studieplan for drama og teaterkommunikasjon – maskespill (30 studiepoeng)

Studiet tar utgangspunkt i innholdet i fordypningsemnet "Masketeater" i Rammeplan og forskrift for faglærerutdanning i musikk, dans og drama, fastsatt av KUF 05.02.99. Studieplanen godkjent av styret 01.02.01. Revisjon godkjent av avdelingsstyret 29.05.2002.

Innledning

Masketeater er læren om en teaterform der mennesket rent fysisk tar i bruk eller tar på seg en maske, og gir denne liv gjennom sitt spill. Masken integreres ofte i vanlig teater. Fordypning i maskespill gir grunnleggende kunnskaper om å produsere teatermasker og om hvordan masker kan brukes og integreres i ulike typer dramafaglig arbeid. Sentralt i studiet står masken i europeisk teater og commedia dellArte.

Kompetanse

Studiet kan tas som del av andre studieår i en 2-årig høgskolekandidatutdanning (120 studiepoeng) eller som del av en 3-årig bachelorgrad (180 studiepoeng).

Studiet er et storfagstillegg.

For nærmere informasjon om oppbyggingen av bachelorgraden i drama og teaterkommunikasjon, se studieplan for drama og teaterkommunikasjon (60 studiepoeng).

Opptakskrav

Opptakskrav er generell studiekompetanse og fullført årsstudium i drama og teaterkommunikasjon (60 studiepoeng) samt drama og teaterkommunikasjon – dramaturgi (30 studiepoeng), eller tilsvarende dramafaglig utdanning på høgskole- eller universitetsnivå.

Studenter som er tatt opp til bachelorstudium i drama og teaterkommunikasjon (180 studiepoeng) må ha bestått 1. studieår av utdanning før studiet i dramaturgi (3. semester) kan påbegynnes. Tilsvarende må dramaturgi være bestått før studiet i maskespill (4. semester) og studiet i TiU (5. semester) kan påbegynnes.

Omfang

Studiet har et omfang på 30 studiepoeng og er organisert som heltidsstudium over et halvt studieår.

Internasjonalisering

Studenter som tar studiet som del av et 2-årig høgskolekandidatur og som ønsker å ta deler av sin utdanning i utlandet, gjør dette i utdanningens fjerde semester. Studenter som tar studiet som del av en 3-årig bachelorgrad i drama og teaterkommunikasjon og som ønsker å ta deler av sin utdanning i

utlandet, gjør dette i utdanningen fjerde, femte eller sjette semester. Utenlandsoppholdet godkjennes som del av studentens norske utdanningsløp etter tid-for-tid-prinsippet.

Mål

Studentene skal videreutvikle sin dramafaglige kompetanse ved å:
- Tilegne seg kunnskaper om det særegne ved regi, instruksjon og spill i maskespill.
- Utvikle ferdigheter i å lage masker som fungerer scenisk.
- Utvikle evnen til å kunne velge masker ut i fra den kontekst de skal brukes i.
- Videreutvikle ferdighet i å spille med ulike typer masker i ulike sammenhenger.
- Tilegne seg innsikt og ferdighet i å utvikle et regikonsept for maskespill.
- Utvikle både kunstnerisk og pedagogisk ferdighet i å instruere og veilede barn, unge og voksne i arbeid med maskespill.
- Utvikle innsikt i teoretiske og fagdidaktiske sider ved maskespill.
- Tilegne seg kunnskap om masker i teaterhistorisk, etnisk og kulturell sammenheng.

Innhold

Studiet inneholder følgende fire hovedemner:
1. Spill med masker (12 studiepoeng)
2. Produksjon av masker (6 studiepoeng)
3. Fagteori (6 studiepoeng)
4. Fagdidaktikk (6 studiepoeng).

De fire hovedemnene sammenfattes i et forsøks- og utviklingsprosjekt knyttet til dramapraksis.

Hovedemnet "*Spill med masker*" omfatter spill med både helmasker og halvmasker. Spill med masker krever økt fokusering på intensjoner og handling. Teatermasker forutsetter kroppslig engasjement. Det skal fokuseres på ulike spillestiler til ulike typer masker. Hovedemnet omfatter også et prosjekt med praktisk utprøving.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- spill med ulike teatermasker
- teatermaskers muligheter og begrensninger
- valg av teatermasker
- spillestil, form og regikonsept
- rammebetingelsene for produksjon
- planlegging, gjennomføring og vurdering av maskespill.

Hovedemnet "*Produksjon av masker*" fokuserer på å lage masker med uttrykkskraft til bruk for aktører i rolle. Ulike materialer kan benyttes i selve teatermasken.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- gipsavstøpning
- masketyper til ulike teaterformer
- utradisjonelle materialer
- teatermasker i forhold til målgruppe, også for barn med flerkulturell bakgrunn
- planlegge, gjennomføre og vurdere produksjon av teatermasker med barn, unge og voksne
- tegning.

Maskespill finner vi i dag både i tradisjonelle former og i mer avanserte uttrykk. Hovedemnet "*Fagteori*" omhandler teatermasker som kunstnerisk uttrykk og som teaterpedagogisk arbeidsform i en kulturhistorisk sammenheng.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- masken i teaterhistorien
- funksjoner og karaktertrekk
- teatermasker i ulike kulturer
- spilltrening med masker i et teoretisk perspektiv.

Hovedemnet "*Fagdidaktikk*" fokuserer på arbeid med masker i pedagogisk tilrettelagte situasjoner. For barn, unge og voksne kan maskespill ikke bare representere en utvidelse av teateruttrykket, men også være et viktig middel for å oppøve skuespillerferdighet.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- teatermasker i dramapedagogiske sammenhenger
- ulike strategier for instruksjon
- lede og veilede maskespill
- planlegging, gjennomføring og vurdering av maskespill med barn, unge og voksne
- masketeori sett i forhold til lek, kreativitet og skapende aktiviteter
- analyse av praktisk arbeid.

Organisering og arbeidsmåter

Drama og teaterkommunikasjon - Maskespill er organisert som et heltidsstudium på dagtid. Studiet er i stor grad basert på at læringen foregår sammen med andre. En slik læreprosess krever samvær og samarbeid over tid. Det forutsettes derfor – selv om det ikke er noe generelt krav om tilstedeværelse i undervisningen – at studentene i hovedsak er til stede i undervisningen og er kjent med kunnskapsinnholdet i denne.

Studiet vil være prosessorientert og bygge på studentens egenaktivitet både praktisk og teoretisk. En stor del av opplæringen vil bestå av praktisk arbeid med maskeproduksjon og spill. Dette inkluderer så vel det å leke og eksperimentere med masker som å oppleve og skape masketeater.

Ulike masker krever ulik spillestil. Det vil legges til rette for kontinuerlig trening i spill med ulike typer masker.

Studentene vil få individuell og gruppevis veiledning i både å lage masker som er spillbare og å spille med ulike masker. Instruksjon av medstudenters maskespill er også en nødvendig arbeidsform.

Arbeids- og dokumentasjonsformer

Det benyttes ulike arbeids- og dokumentasjonsformer i studiet. Arbeidet vil hovedsakelig foregå i form av verksted (workshops) og seminar, med selvstendig drøfting og utprøving av idéer. Forelesninger og innlegg knyttes til praktisk arbeid og teoristoff. Praktiske øvelser knyttes til utvikling av eget uttrykk/skuespillertrening og til perfeksjonering i bruk av ulike metoder med teatermasker.

Dramapraksis og organiseringen av denne

Studiet omfatter praksis med teatermasker. Denne praksisen danner grunnlag for et forsøks- og utviklingsprosjekt som skal munne ut i en individuell prosjektrapport (se for øvrig avsnittet om avsluttende vurdering). Arbeidet med masker kan dreie seg om undersøkelser og utprøving av maskespill knyttet til skole, barnehage eller andre relevante institusjoner. Praksis med teatermasker og maskespill skal ha et omfang på om lag 10 timer. Som grunnlag for prosjektet skal det formuleres interesseområde og problemstilling. Det fokuseres på studentens evne til å eksperimentere, reflektere, analysere og vurdere ut fra pedagogiske, etiske og estetiske overveielser. Forsøks- og utviklingsprosjektet forutsetter en undersøkelsesprosess i god tid før praksisperioden begynner.

Gjennomføring av dramapraksis er et arbeidskrav og må være vurdert til "Godkjent" for å kunne avlegge eksamen (se for øvrig avsnittet "Arbeidskrav").

Praksisansvarlig har ansvar for organisering av dramapraksis med teatermasker i samarbeid med faglærer. Faglærer vil være behjelpelig med å finne fram til relevante praksiskontakter/steder. Praksisansvarlig tar formell kontakt og inngår kontrakter med praksissteder og praksiskontakter.

Studentene må følge gjeldende lover, forskrifter, instrukser og lokale regler ved praksisstedet. Studentene har taushetsplikt på lik linje med praksisskolens/- stedets lærere/ansatte, og avlegger taushetsløfte før de går ut i praksis.

Obligatorisk tilstedeværelse og arbeidskrav

Obligatorisk tilstedeværelse i undervisningen

Studiet omfatter følgende undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og/eller aktiv deltakelse:

- Utvikle og presenterer én maskeforestilling under "Åpent hus" (om lag en måneds arbeid). (Studenter som har dokumentert gyldig fravær under deler av dette gruppeprosjektet, gis anledning til å gjennomføre et individuelt prosjekt etter nærmere avtale med faglærer for å kunne melde seg opp til eksamen.)
- Minimum fire interne gruppevisninger.
- Tre profesjonelle teaterforestillinger med masker.
- Forelesninger med inviterte maskekunstnere.

Se undervisningsplanen for nærmere informasjon.

Sykdom fritar ikke for tilstedeværelse og aktiv deltakelse i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om dette. Studenter som har mer enn 20 prosent fravær i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse, får ikke anledning til å avlegge eksamen. Studenter som står i fare for å overskride fraværskvoten, får skriftlig melding om dette.

Arbeidskrav

Innfrielse og godkjenning av arbeidskrav danner forutsetningen for å få avlegge eksamen. Arbeidskrav vurderes til "Godkjent"/"Ikke godkjent". Arbeidskrav skal være innfridd innen fastsatt(e) frist(er). Gyldig fravær dokumentert med for eksempel legeattest, fritar ikke for innfrielse av arbeidskrav. Studenter som på grunn av sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak ikke innfrir arbeidskrav innen fristen, kan få forlenget frist. Ny frist for innfrielse av arbeidskrav avtales i hvert enkelt tilfelle med den aktuelle læreren.

Studenter som får vurderingen "Ikke godkjent" på hele eller deler av arbeidskravet avtaler selv ny vurdering av det aktuelle arbeidskravet med faglærer.

Alle arbeidskrav må være innfridd og resultat godkjent senest seks uker før eksamen.

Følgende arbeidskrav må være innfridd av studenten og resultatet godkjent av høgskolen før eksamen kan avlegges:

- Utvikling og utprøving av ett drama- eller teaterforløp med bruk av teatermasker Resultatet vurderes av faglærer.

Se undervisningsplanen for nærmere informasjon.

Undervisningsplaner

Undervisningsplan utarbeides med utgangspunkt i studieplanen. Denne gir nærmere informasjon om blant annet krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse i undervisningen, tidspunkt for dette og arbeidskrav. Undervisningsplan deles ut ved semesterets/studiets begynnelse.

Vurdering

Forutsetningen for å få avlegge eksamen (avsluttende vurdering) er:

- at alle arbeidskrav er innfridd og resultat godkjent,
- at studenter ikke har mer enn 20 prosent fravær i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse (se avsnittet "Obligatorisk tilstedeværelse og arbeidskrav", over).

I forbindelse med avsluttende vurdering benyttes en karakterskala fra A til E for bestått (A er høyeste karakter og E er laveste) og F for ikke bestått.

Kriterier for avsluttende vurdering, se avsnittet "Avsluttende vurdering" (under).

I studiet blir det lagt vekt på sammenheng mellom mål, innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer. Det vil foregå være en kontinuerlig vurderingsprosess som involverer både studenter og faglærere. De vil bli foretatt løpende vurdering av studentenes resultater og studieinnsats i forhold til studiets mål. Hensikten med vurderingen er å hjelpe studenten til videre faglig utvikling, selvstendighet og fremdrift i studiet. I denne sammenheng skal studentene aktivt delta i vurderingen hvor egne og andres prosesser blir gjenstand for en kritisk gjennomgang.

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering omfatter følgende komponenter som utgjør grunnlaget for sluttkarakteren:

1. ***Utviklingsprosjekt***. Prosjektet vurderes av faglærer. Vurderingen gjøres på grunnlag av følgende kriterier:
   - i hvilken grad besvarelsen/materialet er et fullgodt svar på oppgavens ordlyd,
   - i hvilken grad studentens kunnskaper er reflekterte og analytiske,
   - i hvilken grad studenten viser tilfredsstillende vurderingsevne og innsikt i maskespill.

   Vurderingen av utviklingsprosjektet teller **40** prosent av sluttkarakteren.

2. ***Praktisk utøvende eksamen***. Vurdering av forestillingen med etterfølgende muntlig problematisering, drøfting og vurdering**.** Det gis tre ukers forberedelsestid. Praktisk utøvende eksamen vurderes av intern og ekstern sensor. Vurderingen gjøres på grunnlag av følgende kriterier:

- forestillingens kunstneriske kvaliteter og egnethet i forhold til gitt målgruppe,
- gruppens refleksjoner og analyse av forestillingen,
- evne til å vurdere eget arbeid både når det gjelder prosess og produkt.

Praktisk utøvende eksamen regnes som muntlig eksamen. Denne eksamenskomponenten gjennomføres normalt i grupper. Faglærerne kan imidlertid i enkelte tilfeller kreve at studenter gjennomfører praktisk utøvende eksamen alene. Faglig(e) begrunnelse(r) vil være årsak til en slik avgjørelse. Praktisk utøvende eksamen teller **60** prosent av sluttkarakteren.

Lærerteamets og ekstern sensors vurderinger av eksamensgrunnlaget resulterer i én sluttkarakter. Denne fremkommer på karakterutskrift/vitnemål. Det kan kun klages på delkarakteren for utviklingsprosjektet. Ved muntlig eksamen kan det kun klages på grunnlag av formelle feil.

Alle delkomponenter under avsluttende vurdering må være vurdert til karakter E eller bedre for at studenten skal kunne få sluttkarakter.

Studenter som på grunn av gyldig fravær ikke avlegger én eller flere komponenter som inngår i ordinær eksamen, eller som får vurderingen F på én eller flere komponenter som inngår i slik eksamen, kan melde seg opp til utsatt/ny eksamen. Utsatt/ny eksamen arrangeres tidlig i påfølgende semester. Oppmelding til utsatt/ny eksamen gjøres skriftlig. Vilkårene for å gå opp til utsatt/ny eksamen er behandlet i *Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo*. Nærmere informasjon om oppmelding til og tidspunkt for utsatt/ny eksamen finnes på nettstedet "Eksamen" på www.hio.no.

Ved fremstilling til utsatt/ny eksamen i komponenten utviklingsprosjekt, gjøres dette som til ordinær eksamen. Ved fremstilling til *ny* eksamen skal utviklingsprosjektet som ble vurdert til F til ordinær eksamen, være forbedret - for eksempel på grunnlag av begrunnelsen for karakterfastsettingen.

Ved fremstilling til utsatt/ny praktisk utøvende eksamen avlegges slik eksamen etter nærmere avtale med avdelingsadministrasjonen. Det gis tre ukers forberedelsestid. Studenten(e) er *selv* ansvarlig for å ta kontakt med administrasjonen.

Pensum

Pensum utgjør om lag 2000 sider. Litteraturlisten fornyes kontinuerlig i forbindelse med nyutgivelser og fordypningsemner. Mindre justeringer av pensum godkjennes av studieleder.

Barba, Eugenio/Savarese, Nicola. 1991. **The secret of the performer.** Routledge, London. S. 104 -118. 14 s. ISBN: 87-418-8855-3

Falck, Eva. 1995. **Dario Fo, gjøgler og samfunnsrefser.** Ad Notam Gyldendal, Oslo. 173 s. ISBN: 82-417-0264-7

Fo, Dario. 1992. **Liten håndbok for teaterfolk.** Friundervisningens Forlag, Oslo 375 s. ISBN: 82-7020-314-9

Lecoq, Jacques. 2000. **The moving body.** Methuen, London. 176 s. ISBN: 0-413-75260-7

Nunley, John/Cara, Mccarty. 1999. **Masks, faces of culture.** Harry N. Abrams, New York. 344 s. ISBN: 0-8109-4379-4 (**+ 2 STK:** 0-8917-8078-5)

Rekdal/Sveen (red.). 2000. **Masker.** Sypress forlag. Oslo. 191 s. ISBN: 82-91224-28-5

Rudlin, John. 1994. **Commedia dell`arte.** Routledge, London. 282 s. ISBN: 0-415-04770-6

Rudlin, John/Crick, Olly. 2001. **Commedia dell`arte, a handbook for troupes.** Routledge, London. 251 s. ISBN: 0-415-20409-7

Sears, Eldridge A. 1996. **Mask, improvisation for actor training and performance.** Northwestern University Press, Illinois. 208 s. ISBN: 0-8101-1365-1

Williams, David. 1999. **Collaborative Theatre, The Theatre du Soleil sourcebook.** Routledge, London. s. 3 - 130. 127 s. ISBN: 0-415-08606-X.

Litteraturliste pr. 4.april 2002.